

N:o 232.

Af herrar **I. Månsson** och **M. Dahn**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om ändring i nuvarande skolorganisation.

Bland de motioner om en reformering af våra allmänna läroverk, hvilka vid innevarande riksdag blifvit väckta, söker man förgäfvets något förslag om en reform, som sedan lång tid tillbaka tillvunnit sig de största sympatier. Det är den, som åsyftar indragning af åtminstone första klassen af nämnda läroverk.

Frågan härom har som bekant ofta varit före. År 1868 anhöllo Riksdagens båda kamrar, att dåvarande första klassen skulle indragas. I följd af denna anhållan bestämdes i kongl. kungörelsen af den 10 mars 1869, att för inträde i första klassen skulle fordras att »vara tio år gammal eller hafva hunnit så nära denna åldersgräns, att den skulle uppnås under nästföljande termin». Egendomligt nog blef den sålunda på Riksdagens önskan genomförda reformen inom kort omintetgjord genom läroverksstadgan den 1 november 1878, hvilken satte inträdesåldern tillbaka till fyllda *nio* år. Naturligt var emellertid, att denna återgång, hvilken icke motiverades af något verkligt behof, måste framkalla nya reformförslag. Motioner om inträdesålderns uppflyttande till tio år väcktes ock såväl 1881 som 1882 och vunno vid båda tillfällena Andra Kammarens gillande. År 1890 förelägo två förslag i samma riktning, det ena af undertecknad M. Dahn, som hemställde, att, med borttagande af nuvarande lägsta klassen af läroverken, folkskolan måtte intaga sådan ställning, att den komme att utgöra bottenskolan och ut-

gångspunkten för de allmänna läroverkens undervisning, den andra af herr O. V. Vahlin, hvilken yrkade, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om framläggande för Riksdagen af förslag till sådan förändring af våra allmänna läroverk, att åtminstone den första klassen vid dem kunde indragas. Vederbörande utskotts flertal afstyrkte visserligen dessa förslag, men Andra Kammaren beslöt det oaktadt för sin del, att nuvarande första klassen vid samtliga allmänna läroverk skulle indragas, att inträdesåldern till den blifvande första klassen skulle bestämmas till fyllda 10 år, och att fordringarna för inträde deri borde förhållandevis ökas, dock så att för intagning i densamma ej fordrades insigt i något ämne, hvori folkskolan icke meddelar undervisning.

År 1892 föreslogs af herrar Berg och Hammarlund en skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran, att till en början första klassen vid de nuvarande allmänna läroverken skulle indragas, af herr Lyttkens, att Riksdagen måtte yrka indragning af bland andra första klassen, samt af undertecknad Ivar Månsson, att Riksdagen måtte uttala sig i öfverensstämmelse med Andra Kammarens beslut af 1890. Detta senaste förslag förordades af statsutskottet och blef af Andra Kammaren godkänt.

Bland de läroverksmotioner, som i år blifvit väckta, återfinnas de gamla förslagen om småläroverkens indragning och ersättande med mera tidsenliga läroanstalter samt om en sådan omändring af hela undervisningen i läroverkens lägre klasser, att denna blifver mera *praktisk* och kommer att omfatta endast det för *alla* lärjungar nödiga och nyttiga. Deremot har yrkande ej blifvit framställt om förverkligande af den hufvudpunkt på reformvännernas program, som afser indragning af nuvarande första klassen. För en sådan åtgärd tala emellertid enligt vår mening synnerligen viktiga skäl. Ingen lärer med fog kunna påstå, att folkskolan numera ej skulle hafva nått den utveckling, att den, med undantag endast för tyska språket, kan bibringa lärjungarne de kunskaper — ja mycket derutöfver — som inhemtas i allmänna läroverkens lägsta klass. Ingen torde heller kunna förneka, att det måste anses ekonomiskt origtigt att hålla lärare med så höga examina och så hög aflöning för undervisning i den kurs, som meddelas i nämnda klass, samt att det slutligen ur social synpunkt vore klokare, om barn från alla samhällsklasser så länge som möjligt erhöles undervisning i samma skola — folkskolan.

På grund af dessa skäl tillåta vi oss härmed föreslå,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla om en sådan reform af vår skolorganisation,

att vid samtliga de allmänna läroverk, hvilka anses böra bibehållas, den nuvarande första klassen indrages,

att inträdesåldern till den blifvande första klassen bestämmes till fyllda 10 år, och

att fordringarna för inträde deri förhållandevis ökas, dock så att för intagning i densamma ej fordras insigt i något ämne, hvori folkskolan icke meddelar undervisning.

Stockholm den 21 mars 1896.

Ivar Månsson.

M. Dahn.